

Verkeersborden
en Verkeersregels
in Nederland

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Verkeersborden en Verkeersregels in Nederland

Inhoudsopgave

Wegenverkeerwet 1994 (WVW 1994)

- 1 Verkeersgedrag 6
- 1.1 Gedragsregels 6

Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV 1990)

- 2 Verkeersregels 7
- 2.1 Plaats op de weg 7
- 2.2 Inhalen 8
- 2.3 Files 9
- 2.4 Oprijden van kruispunten 9
- 2.5 Verlenen van voorrang 9
- 2.5a Gedrag bij overwegen 9
- 2.6 Doorsnijden militaire kolonnes 9
- 2.7 Afslaan 9
- 2.8 Maximumsnelheid 10
- 2.9 Stilstaan 11
- 2.10 Parkeren 12
- 2.11 Het plaatsen van fietsen en bromfietsen 13
- 2.12 Signalen 13
- 2.13 Gebruik van lichten tijdens het rijden 14
- 2.14 Gebruik van lichten tijdens het stilstaan 15
- 2.15 Bijzondere lichten 15
- 2.16 Autosnelwegen en autowegen 16
- 2.17 Erven 16
- 2.18 Rotondes 17
- 2.19 Voetgangers 17
- 2.20 Voorrangvoertuigen 18
- 2.21 Loslopend vee 18
- 2.22 In- en uitstappende passagiers 18
- 2.23 Slepen 18
- 2.24 Bijzondere manoeuvres 18
- 2.25 Onnodig geluid 19
- 2.26 Gevarendriehoek 19

- 2.27 Autogordels en kinderbeveiligingssystemen 19
- 2.28 Helmen 21
- 2.29 Zitplaats kinderen op fietsen en bromfietsen 21

- 3 Verkeerstekens 22
- 3.1 Algemene bepalingen 22
- 3.2 Verkeersborden 22
- 3.3 Verkeerslichten 23
- 3.4 Verkeerstekens op het wegdek 26

- 4 Aanwijzingen 27
- 4.1 Verplichtingen weggebruikers 27
- 4.2 Rangorde aanwijzingen, verkeerstekens en -regels 27

- 5 Bijzondere bepalingen ten behoeve van gehandicapten 28

- 5a Tijdelijke verlaging maximumsnelheid in geval van verstoring olie-aanvoer 29

Bijlagen

- 1 Verkeersborden met omschrijving 30
- 2 Aanwijzingen 39
- 3 Begripsbepalingen 40

1 Verkeersgedrag

Paragraaf 1 Gedragsregels

Artikel 5

Het is een ieder verboden zich zodanig te gedragen dat gevaar op de weg wordt (kan worden) veroorzaakt of dat het verkeer op de weg wordt (kan worden) gehinderd.

Artikel 6

Het is een ieder die aan het verkeer deelneemt verboden zich zodanig te gedragen dat verkeersongeval plaatsvindt.

Artikel 7

1 Het is degene die op de één of andere manier bij een verkeersongeval is betrokken, verboden de plaats van het ongeval te verlaten.

2 Deze plaats mag slechts worden verlaten wanneer:

- a. behoorlijk de gelegenheid is gegeven de identiteit van de betrokkene vast te stellen;
- b. behoorlijk de gelegenheid is gegeven de identiteit van het motorvoertuig vast te stellen;
- c. niemand, die bij dat ongeval letsel is toegebracht, in hulpeloze toestand wordt achtergelaten.

Artikel 8

1 Het is een ieder verboden een voertuig te besturen, terwijl hij onder zodanige invloed is van een stof, (bijvoorbeeld alcohol, medicijnen of drugs) die de rijvaardigheid zodanig vermindert, dat hij niet tot behoorlijk besturen in staat is.

2 Het is een ieder verboden een voertuig te besturen wanneer:

- a. het alcoholgehalte van zijn adem hoger is dan 220 microgram alcohol per liter uitgedemde lucht, dan wel
- b. het alcoholgehalte van zijn bloed hoger is dan een 0,5 promille.

2 Verkeersregels

Paragraaf 1 Plaats op de weg

Artikel 3 (artikel 1, 2, 2a en 2b in bijlage 3)

1 Bestuurders zijn verplicht zoveel mogelijk rechts te houden.

2 Fietsters mogen met zijn tweeën naast elkaar rijden. Dit geldt niet voor snorfietsters.

Artikel 4

1 Voetgangers gebruiken het trottoir of het voetpad.

2 Zij gebruiken het fietspad of het fiets/bromfietspad indien trottoir en voetpad ontbreken.

3 Zij gebruiken de berm of de uiterste zijde van de rijbaan, indien ook een fietspad of een fiets/bromfietspad ontbreekt.

Artikel 5

1 Fietsters gebruiken het verplichte fietspad of het fiets/bromfietspad.

2 Zij gebruiken de rijbaan indien een verplicht fietspad of een fiets/bromfietspad ontbreekt.

3 Zij mogen het onverplichte fietspad gebruiken. Snorfietsters mogen het onverplichte fietspad slechts gebruiken met uitgeschakelde motor.

4 Bestuurders van fietsen op meer dan twee wielen en fietsen met aanhangwagen, die met inbegrip van de lading breder zijn dan 0,75 meter, mogen de rijbaan gebruiken.

Artikel 6

1 Bromfietsers gebruiken het fiets/bromfietspad.

2 Zij gebruiken de rijbaan indien een fiets/bromfietspad ontbreekt.

3 Bestuurders van bromfietsen op meer dan twee wielen en bromfietsen met aanhangwagen, die met inbegrip van de lading breder zijn dan 0,75 meter, mogen de rijbaan gebruiken.

Artikel 7

Bestuurders van een gehandicaptenvoertuig gebruiken het trottoir, het voetpad, het fietspad, het fiets/bromfietspad of de rijbaan.

Artikel 8

- 1 Ruiters gebruiken het ruiterspad.
- 2 Zij gebruiken de berm of de rijbaan indien een ruiterspad ontbreekt.

Artikel 9

Voetgangers mogen de rijbaan gebruiken indien zij een kolonne, een optocht of een uitvaartstoet vormen.

Artikel 10

- 1 Andere bestuurders dan die genoemd in de artikelen 5 tot en met 8 gebruiken de rijbaan. Zij mogen voor het parkeren van hun voertuig tevens andere weggedeelten gebruiken, behalve het trottoir, het voetpad, het fietspad, het fiets/bromfietspad of het ruiterspad.
- 2 Andere bestuurders dan fietsers en bestuurders van een gehandicaptenvoertuig mogen fietsstroken met doorgetrokken strepen niet gebruiken.

Artikel 11

- 1 Inhalen geschiedt links.
- 2 Bestuurders die links voorgesorteerd hebben en te kennen hebben gegeven dat zij naar links willen afslaan, worden rechts ingehaald.
- 3 Fietsers dienen elkaar links in te halen; zij mogen andere bestuurders rechts inhalen.
- 4 Bestuurders die zich rechts van een blokmarkering bevinden mogen bestuurders die zich links van deze markering bevinden rechts inhalen.
- 5 Bestuurders mogen trams rechts inhalen.

Artikel 12

Het is verboden een voertuig vlak voor of op een voetgangersoversteekplaats in te halen.

Paragraaf 2

Inhalen

Paragraaf 3

Files

Paragraaf 4

Oprijden van kruispunten

Paragraaf 5

Verlenen van voorrang

Paragraaf 5a

Gedrag bij overwegen

Paragraaf 6

Doorsnijden militaire kolonnes

Paragraaf 7

Afslaan

Artikel 13

- 1 Bij fileverkeer behoeft, indien de rijbaan is verdeeld in rijstroken in dezelfde richting, niet de meest rechts gelegen rijstrook te worden gevolgd.
- 2 Files mogen aan de rechterzijde worden ingehaald.

Artikel 14

Bestuurders mogen een kruispunt niet blokkeren.

Artikel 15

- 1 Op kruispunten verlenen bestuurders voorrang aan voor hen van rechts komende bestuurders.
- 2 Op deze regel gelden de volgende uitzonderingen:
  - a. bestuurders op een onverharde weg verlenen voorrang aan bestuurders op een verharde weg;
  - b. bestuurders verlenen voorrang aan bestuurders van een tram.

Artikel 15a

- 1 Weggebruikers mogen een overweg opgaan, indien zij direct kunnen doorgaan en de overweg geheel kunnen vrijmaken.
- 2 Bij overwegen laten weggebruikers een railvoertuig voorgaan en laten daarbij de overweg geheel vrij.

Artikel 16

Weggebruikers mogen militaire kolonnes niet doorsnijden.

Artikel 17

- 1 Bestuurders die willen afslaan, mogen voor-sorteren door:
  - a. indien zij naar rechts willen afslaan tijdig zoveel mogelijk aan de rechterzijde te gaan rijden;
  - b. indien zij naar links willen afslaan tijdig zoveel mogelijk tegen de weg te rijden of bij rijbanen bestemd voor bestuurders in één richting daarop zoveel mogelijk links te houden.

2 Bestuurders moeten alvorens af te slaan een teken met hun richtingaanwijzer of met hun arm geven.

Artikel 18

1 Bestuurders die afslaan, moeten het verkeer dat hen op dezelfde weg tegemoet komt of dat op dezelfde weg zich naast dan wel links of rechts dicht achter hen bevindt, voor laten gaan.

2 Bestuurders die naar links afslaan, moeten tegemoetkomende bestuurders die op hetzelfde kruispunt naar rechts afslaan voor laten gaan.

3 Het eerste en het tweede lid gelden niet voor bestuurders van een tram.

Paragraaf 8

Maximumsnelheid

Artikel 19

De bestuurder moet in staat zijn zijn voertuig tot stilstand te brengen binnen de afstand waarover hij de weg kan overzien en waarover deze vrij is.

Artikel 20

Binnen de bebouwde kom gelden de volgende maximumsnelheden:

- a. voor motorvoertuigen 50 km per uur;
- b. voor bromfietsen en gehandicaptenvoertuigen, uitgerust met een motor, 30 km per uur.

Artikel 21

Buiten de bebouwde kom gelden de volgende maximumsnelheden:

- a. voor motorvoertuigen op autosnelwegen 120 km per uur, op autowegen 100 km per uur en op andere wegen 80 km per uur;
- b. voor bromfietsen en gehandicaptenvoertuigen, uitgerust met een motor, 40 km per uur.

Artikel 22

Voor zover niet ingevolge andere artikelen een lagere maximumsnelheid geldt, gelden voor de volgende voertuigen de volgende bijzondere maximumsnelheden:

- a. voor vrachtauto's, autobussen en motorvoertuigen met aanhangwagens 80 km per uur;

- b. voor landbouwtrekkers en motorvoertuigen met beperkte snelheid, als bedoeld in artikel 1.1 van het Voertuigreglement, 25 km per uur;
- c. voor brommobielen 45 km per uur;
- d. voor snorfietsers 25 km per uur.

Tabel

Maximum snelheden

				
Personenauto's en motoren	120*	100*	80	50
Vrachtauto's en autobussen	80	80	80	50
Motorvoertuigen met aanhangwagen	80	80	80	50
Brommobielen	-	-	45	45
Bromfietsen en gehandicaptenvoertuigen met motor	-	-	40	30
Snorfietsen en landbouwvoertuigen	-	-	25	25

* In geval van een ernstige verstoring van de olie-aanvoer kan worden bepaald dat op autosnelwegen en op autowegen een maximumsnelheid geldt van 90 km per uur.

Paragraaf 9

Stilstaan

Artikel 23

- 1 De bestuurder mag zijn voertuig niet laten stilstaan:
- a. op een kruispunt of een overweg;
  - b. op een fietsstrook of op de rijbaan langs een fietsstrook;
  - c. op een oversteekplaats of binnen een afstand van vijf meter daarvan;
  - d. in een tunnel;
  - e. bij een bord bushalte ter hoogte van de geblokte markering dan wel, ingeval die markering niet is aangebracht, op een afstand van minder dan 12 meter van het bord. Dit geldt niet voor het onmiddellijk laten in- en uitstappen van passagiers;
  - f. op de rijbaan langs een busstrook en
  - g. langs een gele doorgetrokken streep.

Paragraaf 10

Parkeren

Artikel 24

- 1 De bestuurder mag zijn voertuig niet parkeren:
  - a. bij een kruispunt op een afstand van minder dan vijf meter daarvan;
  - b. voor een inrit of een uitrit;
  - c. buiten de bebouwde kom op de rijbaan van een voorrangsweg;
  - d. op een parkeergelegenheid:
    - 1 voor zover zijn voertuig niet behoort tot de op het bord of op het onderbord aangegeven categorie of groep voertuigen;
    - 2 op een andere wijze dan op het bord of op het onderbord is aangegeven;
    - 3 op dagen of uren waarop dit blijktens het onderbord is verboden.
  - e. langs een gele onderbroken streep;
  - f. op een gelegenheid bestemd voor het onmiddellijk laden en lossen van goederen;
  - g. op een parkeerplaats voor vergunninghouders, aangeduid door verkeersbord E9, indien voor zijn voertuig geen vergunning tot parkeren op die plaats is verleend.
- 2 Indien onder de borden E4 tot en met E8, E12 en E13, op een onderbord dagen of uren zijn vermeld, gelden de uit het bord of onderbord voortvloeiende ge- of verboden slechts gedurende de aangegeven dagen of uren.
- 3 De bestuurder mag zijn voertuig niet dubbel parkeren.
- 4 Indien een parkeergelegenheid, aangeduid met een van de verkeersborden E 4 tot en met E 13, is voorzien van parkeervakken, mag slechts in die vakken worden geparkeerd.

Artikel 25

- 1 Het is verboden in een parkeerschijf-zone te parkeren, behalve op parkeerplaatsen die van een P-tegel of een P-bord zijn voorzien of plaatsen met een blauwe streep.
- 2 Op plaatsen met een blauwe streep, is het

parkeren van een motorvoertuig op meer dan twee wielen slechts toegestaan, indien het motorvoertuig is voorzien van een duidelijk zichtbare parkeerschijf, waarop het tijdstip is aangegeven waarop met parkeren is begonnen en de toegestane parkeerduur niet is verstreken.

3 Indien op een onderbord dagen of uren zijn vermeld hoeft de parkeerschijf slechts gedurende die tijdstippen te worden gebruikt.

Artikel 26

Op een gehandicaptenparkeerplaats mag slechts worden geparkeerd:

- a. een gehandicaptenvoertuig;
- b. een motorvoertuig op meer dan twee wielen waarin een geldige gehandicaptenparkeerkaart duidelijk zichtbaar is aangebracht of
- c. indien de gehandicaptenparkeerplaats is gereserveerd voor een bepaald voertuig, dat voertuig.

Artikel 27

Fietsen en bromfietsen worden geplaatst op het trottoir, op het voetpad of in de berm dan wel op andere door het bevoegde gezag aangewezen plaatsen.

Artikel 28

Bestuurders mogen slechts geluidsignalen en knipsignalen geven ter afwending van dreigend gevaar.

Artikel 29

Bestuurders van motorvoertuigen ten dienste van politie en brandweer, ziekenauto's en motorvoertuigen van andere aangewezen hulpverleningsdiensten voeren blauw zwaai- of knipperlicht en een twee- of drietonige hoorn om kenbaar te maken dat zij een dringende taak vervullen.

Artikel 30

Bestuurders van motorvoertuigen, die voor bepaalde werkzaamheden worden gebruikt, voeren daarbij gel zwaaai- of knipperlicht.

Paragraaf 11

Het plaatsen van fietsen en bromfietsen

Paragraaf 12

Signalen

Artikel 31

Signalen mogen niet worden gegeven in andere gevallen of op andere wijze dan in deze paragraaf is toegestaan.

Paragraaf 13

Gebruik van lichten
tijdens het rijden

Artikel 32

1 Bestuurders van een motorvoertuig, bromfietzers, snorfietsers en bestuurders van een gehandicaptenvoertuig moeten bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd, en bij nacht dimlicht voeren.

2 Het voeren van groot licht in plaats van dimlicht is toegestaan behoudens in de volgende gevallen:

- a. bij dag;
- b. bij het tegenkomen van een andere weggebruiker en
- c. bij het op korte afstand volgen van een ander voertuig.

3 Achterlicht en de verlichting van de achterkentekenplaat moeten steeds gelijktijdig met groot licht, dimlicht, stadslicht of mistlicht branden.

Artikel 33

Gekoppelde aanhangwagens moeten bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd, en bij nacht achterlicht, verlichting van de achterkentekenplaat en stadslicht voeren.

Artikel 34

1 Bij mist, sneeuwval of regen, die het zicht ernstig belemmert, mogen bestuurders van een motorvoertuig en van een gehandicaptenvoertuig mistlicht aan de voorzijde voeren.

2 Bij mist of sneeuwval, die het zicht beperkt tot een afstand van minder dan 50 meter mag mistachterlicht worden gevoerd.

Artikel 35

Fietzers en bestuurders van een wagen moeten bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd, en bij nacht voor- en achterlicht voeren.

Artikel 36

Ruiters en geleiders van rij- of trekdieren en vee moeten bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd, en bij nacht een lantaarn meevoeren die naar voren wit of geel licht en naar achteren rood licht moet stralen.

Artikel 37

Door voetgangers gevormde kolonnes en optochten moeten buiten de bebouwde kom bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd, en bij nacht aan de linker voorzijde een naar alle zijden wit of geel licht uitstralende lantaarn en aan de linker achterzijde een naar alle zijden rood licht uitstralende lantaarn meevoeren.

Paragraaf 14

Gebruik van lichten
tijdens het stilstaan

Artikel 38

Bestuurders van een motorvoertuig op meer dan twee wielen, die buiten de bebouwde kom stilstaan op de rijbaan en op langs autosnelwegen en auto-wegen gelegen parkeerstroken, parkeerhavens, vluchtstroken en vluchthavens moeten bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd, en bij nacht stadslicht en achterlicht voeren.

Artikel 39

Stilstaande aanhangwagens moeten buiten de bebouwde kom op de rijbaan en op langs autosnelwegen en autowegen gelegen parkeerstroken, parkeerhavens, vluchtstroken en vluchthavens bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd, en bij nacht achterlicht en stadslicht voeren.

Artikel 40

Stilstaande wagens moeten buiten de bebouwde kom op de rijbaan bij dag, indien het zicht ernstig wordt belemmerd, en bij nacht voor- en achterlicht voeren.

Paragraaf 15

Bijzondere lichten

Artikel 41

Bestuurders van een motorvoertuig mogen tegelijk met dimlicht of mistlicht aan de voorzijde bermlicht, richtlicht of markeringslichten voeren.

Paragraaf 16

Autosnelwegen
en autowegen

Artikel 42

- 1 Het gebruik van de autosnelweg is slechts toegestaan voor bestuurders van een motorvoertuig waarmee met een snelheid van ten minste 60 km per uur mag en kan worden gereden.
- 2 Het gebruik van de autoweg is slechts toegestaan voor bestuurders van een motorvoertuig waarmee met een snelheid van ten minste 50 km per uur mag en kan worden gereden.

Artikel 43

- 1 Het is de bestuurders verboden op een autosnelweg of autoweg hun voertuig te keren of achteruit te rijden.
- 2 Het is de bestuurders voorts verboden op de rijbaan van een autosnelweg of autoweg hun voertuig te laten stilstaan.
- 3 Behoudens in noodgevallen is het de weggebruikers verboden op een autosnelweg of autoweg gebruik te maken van de vluchtstrook, de vluchthaven of de berm.
- 4 Op een autosnelweg is het bestuurders van een motorvoertuig met aanhangwagen (als die combinatie langer is dan 7 meter) en van een vrachtauto verboden op een rijbaan met drie of meer rijstroken enig andere dan de twee meest rechts gelegen rijstroken te gebruiken. Het verbod geldt niet voor het geval zij moeten voorsorteren.

Artikel 44

Voetgangers mogen wegen gelegen binnen een erf over de volle breedte gebruiken.

Artikel 45

Bestuurders mogen binnen een erf niet sneller rijden dan stapvoets.

Paragraaf 17

Erven

Paragraaf 18

Rotondes

Paragraaf 19

Voetgangers

Artikel 46

- 1 Het is bestuurders van een motorvoertuig verboden binnen een erf te parkeren anders dan op parkeerplaatsen die voorzien zijn van een P-tegel of een P-bord.
- 2 Indien het erf tevens is aangeduid als parkeerschijf-zone, mag ook worden geparkeerd op plaatsen die van een blauwe streep zijn voorzien, mits gebruik wordt gemaakt van de parkeerschijf.

Artikel 47

Het is bestuurders van een motorvoertuig en bromfietzers die de rijbaan volgen toegestaan vlak voor of op rotondes anders dan aan de rechterzijde van de rijbaan te rijden.

Artikel 48

Het is bestuurders toegestaan vlak voor of op rotondes rechts in te halen.

Artikel 49

- 1 Bestuurders moeten blinden, voorzien van een witte stok met één of meer rode ringen, en overigens alle personen die zich moeilijk voortbewegen, voor laten gaan.
- 2 Bestuurders moeten voetgangers en bestuurders van een gehandicaptenvoertuig, die op een voetgangersoversteekplaats oversteken of kennelijk op het punt staan zulks te doen, voor laten gaan.
- 3 Het tweede lid geldt niet voor bestuurders van een motorvoertuig dat behoort tot een militaire kolonne.
- 4 Het tweede lid geldt evenmin, indien voor de voetgangers en de bestuurders van een gehandicaptenvoertuig een rood voetgangerslicht of een geel knipperend voetgangerslicht van toepassing is.

Paragraaf 20

Voorrangsvoertuigen

Artikel 50

Weggebruikers moeten bestuurders van een voorrangsvoertuig voor laten gaan.

Paragraaf 21

Loslopend vee

Artikel 51

Het is verboden rij- of trekdiere of vee zonder toezicht op de weg los te laten lopen. Dit verbod geldt niet ten aanzien van wegen die door het bevoegde gezag zijn aangewezen.

Paragraaf 22

In- en uitstappende passagiers

Artikel 52

Bestuurders die een stilstaande tram of autobus willen voorbijrijden aan de zijde waar passagiers in- en uitstappen, moeten aan hen daartoe gelegenheid geven.

Paragraaf 23

Slepen

Artikel 53

Het is bestuurders van een motorvoertuig verboden een ander motorvoertuig te slepen, indien de afstand van de achterzijde van het trekkende voertuig tot de voorzijde van het gesleepte voertuig meer dan vijf meter bedraagt.

Paragraaf 24

Bijzondere manoeuvres

Artikel 54

Bestuurders die een bijzondere manoeuvre uitvoeren, zoals wegrijden, achteruitrijden, uit een uitrit de weg oprijden, van een weg een inrit oprijden, keren, van de invoegstrook de doorgaande rijbaan oprijden, van de doorgaande rijbaan de uitrijstrook oprijden en van rijstrook wisselen, moeten het overige verkeer voor laten gaan.

Artikel 55

Bestuurders van een motorvoertuig en bromfietzers moeten een teken met hun richtingaanwijzer geven (bromfietzers mogen in plaats daarvan een teken met hun arm geven), indien zij willen wegrijden, andere bestuurders van een motorvoertuig willen inhalen, de doorgaande rijbaan willen oprijden en verlaten en indien zij van rijstrook willen wisselen

alsmede bij alle andere belangrijke zijdelingse verplaatsingen.

Artikel 56

Binnen de bebouwde kom moeten bestuurders aan bestuurders van een autobus de gelegenheid geven van een bushalte weg te rijden, wanneer de bestuurder van die autobus door het geven van een teken met zijn richtingaanwijzer zijn voornemen om weg te rijden kenbaar maakt. Dit geldt niet voor bestuurders van een motorvoertuig dat behoort tot een militaire kolonne.

Paragraaf 25

Onnodig geluid

Artikel 57

Bestuurders van een motorvoertuig, bromfietzers en snorfietzers mogen met hun voertuig geen onnodig geluid veroorzaken.

Paragraaf 26

Gevarendriehoek

Artikel 58

1 Stilstaande motorvoertuigen op meer dan twee wielen en aanhangwagens moeten worden aangeduid door een gevarendriehoek, indien het voertuig een obstakel vormt dat door naderende bestuurders niet tijdig als zodanig kan worden opgemerkt. Dit geldt niet wanneer knipperend waarschuwingslicht wordt gevoerd.
2 De gevarendriehoek moet goed zichtbaar op de weg worden geplaatst op een afstand van ongeveer 30 meter van het voertuig en in de richting van het verkeer waarvoor het voertuig gevaar oplevert.

Paragraaf 27 Autogordels en
kinderbeveiligingssystemen**Artikel 59**

1 Bestuurders van een motorvoertuig en de naast hen gezeten passagiers moeten gebruik maken van de voor hen beschikbare autogordel. Naast de bestuurder gezeten passagiers jonger dan 12 jaren die korter zijn dan 1.50 meter moeten gebruik maken van een voor hen geschikt kinderbeveiligingssysteem dat is voorzien van een goedkeuringsmerk.

- 2 Andere dan de hiervoor bedoelde passagiers moeten eveneens gebruik maken van de voor hen beschikbare autogordel. Indien deze passagiers jonger zijn dan twaalf jaren en korter zijn dan 1.50 meter, moeten zij gebruik maken van een voor hen geschikt kinderbeveiligingssysteem dat is voorzien van een goedkeuringsmerk, indien dit aanwezig is. Indien een dergelijk kinderbeveiligingssysteem niet aanwezig is, moeten passagiers van 3 tot 12 jaren die korter zijn dan 1.50 meter gebruik maken van de voor hen beschikbare autogordel. Passagiers van 0 tot 3 jaren behoeven alsdan geen beveiligingsmiddel te gebruiken.
- 3 Bestuurders en passagiers die korter zijn dan 1.50 meter en die gebruik moeten maken van de autogordel mogen een driepuntsgordel gebruiken als heupgordel.
- 4 Het is bestuurders verboden passagiers jonger dan twaalf jaren te vervoeren op een andere wijze dan in dit artikel is voorgeschreven.
- 5 Het eerste lid geldt niet tijdens het vervoer van passagiers tegen vergoeding in de zin van de Wet Personenvervoer.

6 Het eerste en tweede lid gelden niet voor personen woonachtig in het buitenland die overeenkomstig de aldaar geldende wettelijke voorschriften van de verplichting tot het gebruik maken van een beveiligingssysteem zijn vrijgesteld.

Paragraaf 28

Helmen

Artikel 60

1 Bestuurders en passagiers van een bromfiets op twee wielen en een motorfiets moeten een goed passende helm dragen, die door middel van een sluiting op deugdelijke wijze op het hoofd is bevestigd en die is voorzien van een goedkeuringsmerk. Dit geldt niet voor bestuurders en passagiers van een snorfiets.

2 Het is bestuurders verboden passagiers beneden de twaalf jaren te vervoeren op een andere wijze dan hierboven is voorgeschreven.

Paragraaf 29

Zitplaats kinderen op fietsen en bromfietsen

Artikel 61

Fietsers en bromfietzers mogen slechts kinderen beneden acht jaren vervoeren indien zij zijn gezeten op een doelmatige en veilige zitplaats met voldoende steun voor rug, handen en voeten.

Tabel
Gordeldraagplicht en kinderbeveiligingssystemen

	Kinderen van 0 t/m 2 jaar	Kinderen van 3 t/m 11 jaar die kleiner zijn dan 1,50 m.	Volwassenen en kinderen van 12 jaar en ouder die kleiner zijn dan 1,50 m.	Volwassenen en kinderen die 1,50 m. zijn of groter.
Voorin	Kinderzitje verplicht	Kinderzitje verplicht	Gordel verplicht, driepuntsgordel mag als heupgordel worden gebruikt	Gordel verplicht
Achterin	Kinderzitje verplicht indien aanwezig; anders niets verplicht	Kinderzitje verplicht indien aanwezig; anders gordel verplicht indien aanwezig, driepuntsgordel mag als heupgordel worden gebruikt	Gordel verplicht indien aanwezig, driepuntsgordel mag als heupgordel worden gebruikt	Gordel verplicht indien aanwezig.

3 Verkeerstekens

Paragraaf 1

Algemene bepalingen

Artikel 62

Weggebruikers zijn verplicht gevolg te geven aan de verkeerstekens die een gebod of verbod inhouden.

Artikel 63

Verkeerstekens gaan boven verkeersregels, voor zover deze regels onverenigbaar zijn met deze tekens.

Artikel 63a

Verkeerstekens die een maximumsnelheid aanduiden gaan niet boven de vastgestelde maximumsnelheden voor snorfietzen, bromfietzen, brommobielen, gehandicaptenvoertuigen met motor, vrachtauto's, autobussen, auto's met aanhangwagens en landbouwvoertuigen en de ingevolge een energieschaarste ingestelde maximumsnelheid (artikel 86a), voor zover deze tekens een hogere maximumsnelheid aanduiden.

Artikel 64

Verkeerslichten gaan boven verkeerstekens die de voorrang regelen.

Paragraaf 2

Verkeersborden

Artikel 65

1 Ingeval een weg is verdeeld in rijstroken, kan de toepassing van een verkeersbord worden beperkt tot één of meer rijstroken.

2 De verkeersborden E1, E2 en E3 gelden slechts voor de zijde van de weg alwaar zij zijn geplaatst.

3 Het parkeren van een voertuig en het plaatsen van een fiets en van een bromfiets is echter toegestaan op de daartoe bestemde weggedeelten.

Artikel 66

1 Indien boven een verkeersbord het woord 'zone' is aangebracht en een aanduiding van het gebied van de zone is toegevoegd (bijvoorbeeld door middel van een plattegrond), geldt het verkeersbord in het aldus aangeduide gebied.

Paragraaf 3

Verkeerslichten

2 Indien boven een verkeersbord het woord 'zone' is aangebracht zonder aanduiding van het gebied van de zone, geldt het verkeersbord in een gebied dat wordt begrensd door het verkeersbord en het verkeersbord waarmee het einde van de zone wordt aangeduid.

3 Dit geldt ook als bord E 10 is geplaatst.

Artikel 67

1 Onder verkeersborden aangebrachte onderborden kunnen inhouden:

a. een nadere uitleg van het verkeersbord;

b. ingeval op een onderbord uitsluitend symbolen voorkomen: het verkeersbord geldt slechts voor de aldus aangeduide weggebruikers of het aldus aangeduide verkeersgedrag;

c. ingeval op een onderbord het woord 'uitgezonderd' in combinatie met symbolen voorkomt: het verkeersbord geldt niet voor de aldus aangeduide weggebruikers of het aldus aangeduide verkeersgedrag.

2 Indien het beoogde verkeersgedrag wordt aangegeven door middel van teksten of tekens al dan niet in combinatie met symbolen, blijkt het beoogde verkeersgedrag uit het onderbord.

3 Symbolen op onderborden hebben dezelfde betekenis als die welke in bijlage 1 zijn opgenomen.

Artikel 68

1 Bij driekleurige verkeerslichten betekent:

a. groen licht: doorgaan;

b. geel licht: stop; voor bestuurders die het teken zo dicht genaderd zijn dat stoppen redelijkerwijs niet meer mogelijk is: doorgaan;

c. rood licht: stop.

2 Indien in een driekleurig verkeerslicht of in een daaraan toegevoegd éénkleurig verkeerslicht een verlichte pijl zichtbaar is, geldt het licht uitsluitend voor de door de pijl aangegeven richting.

3 Indien een verlichte afbeelding van een fiets zichtbaar is, geldt het licht voor fietsers,

bromfietzers op een fiets/bromfietspad en bestuurders van een gehandicaptenvoertuig.

4 Bestuurders van een motorvoertuig dat behoort tot een militaire kolonne die het verkeerslicht bij groen licht is begonnen te passeren, mogen blijven doorgaan ook nadat een andere kleur licht zichtbaar is geworden.

5 Indien onder of bij een driekleurig verkeerslicht een bord is geplaatst met de tekst 'Rechtsaf voor (brom)-fietzers vrij' gelden het gele en het rode licht niet voor rechts afslaande fietsers, bromfietzers en bestuurders van een gehandicaptenvoertuig. Indien onder of bij een driekleurig verkeerslicht een bord is geplaatst met de tekst 'Rechtsaf voor fietsers vrij' gelden het gele en het rode licht niet voor rechts afslaande fietsers en bestuurders van een gehandicaptenvoertuig.

6 Zij dienen alsdan het overige verkeer ter plaatse voor te laten gaan.

7 Ingeval een weg is verdeeld in rijstroken met verkeer in dezelfde richting, kan de toepassing van een verkeerslicht worden beperkt tot één van deze rijstroken. In dat geval heeft het verkeerslicht slechts betrekking op het verkeer op de aangeduide rijstrook.

Artikel 69

1 Bij tweekleurige verkeerslichten betekent:

a. geel licht: stop; voor bestuurders die het licht zo dicht genaderd zijn dat stoppen redelijkerwijs niet meer mogelijk is: doorgaan;

b. rood licht: stop.

Artikel 70

1 Bij tram/buslichten betekent:

a. wit licht of wit knipperlicht: doorgaan;

b. geel licht: stop; voor bestuurders die het licht zo dicht genaderd zijn dat stoppen redelijkerwijs niet meer mogelijk is: doorgaan;

c. rood licht: stop.

2 Het witte licht en het witte knipperlicht gelden slechts voor de aangegeven richtingen.

3 De tram/buslichten gelden voor bestuurders van

een tram en van een lijnbus, die de richting volgen waarop het licht betrekking heeft.

4 De tram/buslichten gelden tevens voor bestuurders van een autobus, niet zijnde een lijnbus, die een busbaan of een busstrook gebruiken waarop het licht betrekking heeft.

Artikel 71

Bij overweglichten betekent:

a. wit knipperlicht: er nadert geen trein;

b. rood knipperlicht: stop.

Artikel 72

Bij bruglichten betekent rood licht of rood knipperlicht: stop.

Artikel 73

Bij rijstrooklichten betekent:

a. groene pijl of maximumsnelheid, aangeduid door bord A3: de rijstrook mag worden gebruikt;

b. rood kruis: de rijstrook mag niet worden gebruikt;

c. witte pijl: waarschuwing rood kruis;

d. het woord 'BUS': de rijstrook mag slechts gebruikt worden door bestuurders van een lijnbus en bestuurders van een autobus;

e. het woord 'LIJNBUS': de rijstrook mag slechts worden gebruikt door bestuurders van een lijnbus.

Artikel 74

1 Bij voetgangerslichten betekent:

a. groen licht: voetgangers mogen oversteken;

b. groen knipperend licht: voetgangers mogen oversteken; het rode licht verschijnt spoedig;

c. rood licht: voetgangers mogen niet meer beginnen over te steken; reeds overstekende voetgangers moeten zo snel mogelijk doorlopen.

2 Indien het rode licht is vervangen door een geel knipperlicht als bedoeld in artikel 75, mogen voetgangers oversteken, mits zij het overige verkeer ter plaatse voor laten gaan.

Artikel 75

Geel knipperlicht betekent: gevaarlijk punt; voorzichtigheid geboden.

Paragraaf 4

Verkeerstekens op het wegdek

Artikel 76

Een doorgetrokken streep heeft de volgende betekenis:

a. indien de streep zich bevindt tussen rijstroken dan wel op paden, met verkeer in beide richtingen: bestuurders mogen de streep niet naar links overschrijden en zich niet links van de streep bevinden, tenzij aan de rechter zijde van de doorgetrokken streep een onderbroken streep is aangebracht;

b. indien de streep zich bevindt tussen rijstroken dan wel op paden, voor verkeer in één richting: bestuurders mogen de streep niet overschrijden, tenzij tussen de bestuurder en de doorgetrokken streep een onderbroken streep is aangebracht.

Artikel 77

Bestuurders mogen verdrijvingsvlakken niet gebruiken.

Artikel 78

Bestuurders van een motorvoertuig en bromfietzers die de rijbaan volgen zijn verplicht op een kruispunt de richting te volgen die de voorsorteerstrook waarop zij zich bevinden aangeeft.

Artikel 79

Bestuurders moeten voor een voor hen bestemde stopstreep stoppen, indien stoppen op grond van dit besluit is verplicht.

Artikel 80

Haaietanden hebben de volgende betekenis: de bestuurders moeten voorrang verlenen aan bestuurders op de kruisende weg.

Artikel 81

Busbanen en busstroken waarop het woord 'BUS' is aangebracht mogen slechts worden gebruikt door bestuurders van een lijnbus en bestuurders van een autobus. Busbanen en busstroken waarop het woord 'LIJNBUS' is aangebracht mogen slechts worden gebruikt door bestuurders van een lijnbus.

4 Aanwijzingen

Paragraaf 1

Verplichtingen weggebruikers

Paragraaf 2

Rangorde aanwijzingen, verkeerstekens en verkeersregels

Artikel 82

- 1 Weggebruikers zijn verplicht de aanwijzingen op te volgen die mondeling of door middel van gebaren worden gegeven door de Politie, de Koninklijke Marechaussee en verkeersregelaars.
- 2 Bestuurders zijn verder verplicht de aanwijzing om te stoppen op te volgen die wordt gegeven door verkeersbrigadiers.
- 3 Weggebruikers zijn ook verplicht te stoppen indien hen door een begeleider van een railvoertuig een stopteken wordt gegeven.

Artikel 83

Weggebruikers zijn voorts verplicht te stoppen indien hen een stopteken wordt getoond dat bestaat uit een rode lamp dan wel uit een aan een politievoertuig aangebracht stopteken, waarin de woorden 'stop' of 'stop politie' in rode letters tegen donkere achtergrond worden verlicht.

Artikel 84

Aanwijzingen gaan boven verkeerstekens en verkeersregels.

5 Bijzondere bepalingen ten behoeve van gehandicapten

Paragraaf 1

Uitzonderingen
voor gehandicapten

Artikel 85

1 Op bestuurders van een motorvoertuig op meer dan twee wielen waarin een geldige en behoorlijk leesbare gehandicaptenparkeerkaart is aangebracht, is het bepaalde ten aanzien van het parkeren in een parkeerschijfzone (art. 25) niet van toepassing. Indien niet langer wordt geparkeerd dan drie uren zijn ook het parkeerverbod bij een gele onderbroken streep en bij bord E1, alsmede de parkeervoorschriften in een erf (art. 46) niet van toepassing. In deze laatste gevallen dienen zij in het voertuig duidelijk zichtbaar een parkeerschijf te voeren waarop het tijdstip waarop met parkeren is begonnen wordt aangegeven.

2 Op bestuurders van gehandicaptenvoertuigen is het bepaalde ten aanzien van het parkeren in een parkeerschijfzone (art. 25) niet van toepassing. Indien niet langer wordt geparkeerd dan drie uren zijn ook het parkeerverbod bij een gele onderbroken streep en bij bord E1 niet van toepassing, in dit geval dienen zij in het voertuig duidelijk zichtbaar een parkeerschijf te voeren waarop het tijdstip waarop met parkeren is begonnen wordt aangegeven.

5a Tijdelijke verlaging maximumsnelheid in geval van verstoring olie-aanvoer

Artikel 86a

In geval van een ernstige verstoring van de olie-aanvoer kan worden bepaald dat op autosnelwegen en op autowegen voor andere motorvoertuigen dan vrachtauto's, autobussen of motorvoertuigen met aanhangwagen een maximumsnelheid geldt van 90 km per uur.

Artikel 86b

Het is bestuurders van andere motorvoertuigen dan vrachtauto's, autobussen of motorvoertuigen met aanhangwagen verboden de ingevolge artikel 86a bepaalde maximumsnelheid te overschrijden.

Bijlage 1 Verkeersborden met omschrijving

Snelheid

A1
Maximumsnelheid

A2
Einde maximumsnelheid

A3
Maximumsnelheid op een elektronisch signaleringsbord

A4
Adviesnelheid

A5
Einde adviesnelheid

Voorrang

B1
Voorrangsweg

B2
Einde voorrangsweg

B3
Voorrangskruispunt

B4
Voorrangskruispunt
Zijweg links

B5
Voorrangskruispunt
Zijweg rechts

B6
Verleen voorrang
aan bestuurders op
de kruisende weg

B7
Stop: Verleen voorrang
aan bestuurders op de
kruisende weg

Geslotenverklaring

C1
Gesloten in beide richtingen voor voertuigen, ruiters en geleiders van rij- of trekkieren of vee

C2
Eenrichtingsweg, in deze richting gesloten voor voertuigen, ruiters en geleiders van rij- of trekkieren of vee

C3
Eenrichtingsweg

C4
Eenrichtingsweg

C5
Inrijden toegestaan

C6
Gesloten voor motorvoertuigen op meer dan twee wielen

C7
Gesloten voor vrachtauto's

C8
Gesloten voor motorvoertuigen die niet sneller kunnen of mogen rijden dan 25 km/h

C9
Gesloten voor ruiters, vee, wagens, motorvoertuigen die niet sneller kunnen of mogen rijden dan 25 km/h en brommobielen alsmede fietsen, bromfietsen en gehandicaptenvoertuigen

C10
Gesloten voor motorvoertuigen met aanhangwagens

C11
Gesloten voor motorfietsen

C12
Gesloten voor alle motorvoertuigen

C13
Gesloten voor bromfietsen, snorfietsen en gehandicaptenvoertuigen met in werking zijnde motor

C14
Gesloten voor fietsen en voor gehandicaptenvoertuigen zonder motor

C15
Gesloten voor fietsen, bromfietsen en gehandicaptenvoertuigen

C16
Gesloten voor voetgangers

C17
Gesloten voor voertuigen en samenstellen van voertuigen die, met inbegrip van de lading, langer zijn dan op het bord is aangegeven

C18
Gesloten voor voertuigen die, met inbegrip van de lading, breder zijn dan op het bord is aangegeven

C19
Gesloten voor voertuigen die, met inbegrip van de lading, hoger zijn dan op het bord is aangegeven

C20
Gesloten voor voertuigen waarvan de aslast hoger is dan op het bord is aangegeven

C21

Gesloten voor voortuigen en samenstellen van voertuigen, waarvan de totaal massa hoger is dan op het bord is aangegeven

C22

Gesloten voor voertuigen met bepaalde gevaarlijke stoffen

Rijrichting

D1

Rotonde: verplichte rijrichting

D2

Gebod voor alle bestuurders het bord voorbij te gaan aan de zijde die de pijl aangeeft

D3

Bord mag aan beide zijden worden voorbij gegaan

D4

Gebod tot het volgen van de rijrichting die op het bord is aangegeven

D5

Gebod tot het volgen van de rijrichting die op het bord is aangegeven

D6

Gebod tot het volgen van één van de de rijrichtingen die op het bord zijn aangegeven

D7

Gebod tot het volgen van één van de de rijrichtingen die op het bord zijn aangegeven

Parkeren en stilstaan

E1

Parkerverbod

E2

Verbod stil te staan

E3

Verbod fietsen en bromfietsen te plaatsen

E4

Parkergelegenheid

E5

Taxistandplaats

E6

Gehandicapten-parkerplaats

E7

Gelegenheid voor het onmiddellijk laden en lossen van goederen.

E8

Parkergelegenheid alleen bestemd voor de voertuigcategorie of groep voertuigen die op het bord is aangegeven

E9

Parkergelegenheid alleen bestemd voor vergunninghouders

E10

Parkerschijfzone

E11

Einde parkerschijfzone

E12

Parkergelegenheid ten behoeve van overstappers op het openbaar vervoer

E13

Parkergelegenheid ten behoeve van car-poolers

Overige geboden en verboden

F1

Verbod voor motorvoertuigen om elkaar onderling in te halen

F2

Einde verbod voor motorvoertuigen om elkaar onderling in te halen

F3

Verbod voor vrachtauto's om motorvoertuigen in te halen

F4

Einde verbod voor vrachtauto's om motorvoertuigen in te halen

F5

Verbod voor bestuurders door te gaan bij nadering van verkeer uit tegengestelde richting

F6

Bestuurders uit tegengestelde richting moeten verkeer dat van deze richting nadert voor laten gaan

F7

Keerverbod

F8

Einde van alle door verkeersborden aangegeven verboden

F9

Einde van alle op een elektronisch signaleringsbord aangegeven verboden

F10

Stop. In het bord kan worden aangegeven door wie of waarom het bord wordt toegepast

G1
AutosnelwegG2
Einde autosnelwegG3
AutowegG4
Einde autowegG5
ErfG6
Einde erfG7
VoetpadG8
Einde voetpadG9
RuiterspadG10
Einde ruiterspadG11
Verplicht fietspadG12
Einde verplicht fietspadG12a
Fiets/bromfietspadG12b
Einde fiets/bromfietspadG13
Onverplicht fietspadG14
Einde onverplicht fietspad

Bebouwde kom

H1
Bebouwde komH2
Einde bebouwde komJ1
Slecht wegdekJ2
Bocht naar rechtsJ3
Bocht naar linksJ4
S-bocht(en), eerst
naar rechtsJ5
S-bocht(en), eerst
naar linksJ6
Steile hellingJ7
Gevaarlijke dalingJ8
Gevaarlijk kruispuntJ9
RotondeJ10
Overweg met over-
wegbomenJ11
Overweg zonder
overwegbomenJ12
Overweg met enkelspoorJ13
Overweg met twee
of meer sporenJ14
Tram(kruising)J15
Beweegbare brugJ16
Werk in uitvoeringJ17
RijbaanversmallingJ18
Rijbaanversmalling rechtsJ19
Rijbaanversmalling linksJ20
SlipgevaarJ21
KinderenJ22
VoetgangersoversteekplaatsJ23
VoetgangersJ24
Fietsers en bromfietzers

J25
Losliggende stenen

J26
Kade of rivieroever

J27
Groot wild

J28
Vee

J29
Tegenliggers

J30
Laagvliegende vliegtuigen

J31
Zijwind

J32
Verkeerslichten

J33
IJel

J34
Ongeval

J35
Slecht zicht door
sneeuw, regen of
mist

J36
IJzel of sneeuw

J37
Gevaar
(de aard van het
gevaar is aan-
gegeven op het
onderbord)

Bewegwijzering

K1

Lage beslissingswegwijzer langs autosnelweg voor de doorgaande richting, met interlokale doelen en routenummer autosnelweg

K2

Voortewijzer langs autosnelweg voor de afgaande richting, met afstandaanduiding, interlokale doelen (bovenste doel=afritnaam) verwijzing naar vliegveld/luchthaven en routenummer niet-autosnelweg

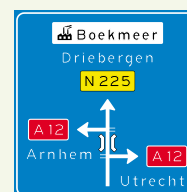
K3

Beslissingswegwijzer langs autosnelweg voor de afgaande richting, naar een verzorgingsplaats, met de naam van de parkeerplaats en symbolen die de aard van de voorzieningen aangeven

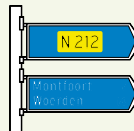
K4

Hoge beslissingswegwijzer langs autosnelweg met rijstrookpaneel voor de doorgaande richting en aftakingspaneel voor de afgaande richting, met interlokale doelen, routenummers autosnelwegen en Europese hoofdroutes

K5

Voortewijzer langs niet-autosnelweg, met interlokale doelen, routenummers, viaductsymbool en aanduiding industrieterrein

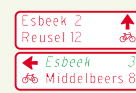
K6

Beslissingswegwijzer langs niet-autosnelweg met interlokale doelen en routenummer niet-autosnelweg

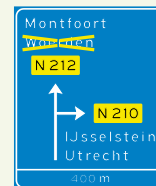
K7

Wegwijzer voor fietsers en bromfietzers (handwijzer), met lokaal doel, interlokaal doel, stedelijk fietsroutenummer (boven), en met interlokale doelen en interlokaal fietsroutenummer (onder)

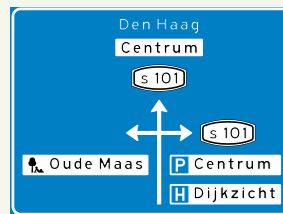
K8

Wegwijzer voor fietsers en bromfietzers (stapelbord), met interlokale doelen en een via een alternatieve route te bereiken doel (cursief)

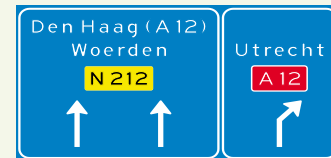
K9

Omliding, Maatregel op voortewijzer langs niet-autosnelweg

K10

Voortewijzer binnen de bebouwde kom met interlokaal doel, lokaal doel, een dagrecreatieterrein, objecten en stadsroutenummers

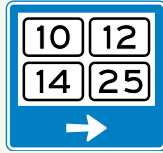
K11

Voorsorteren op niet-autosnelweg. Bord met interlokale doelen, routenummers en verwijzing naar autosnelweg

K12

Wijkwegwijzer binnen de bebouwde kom, met wijknamen (in verkeersgebieden)

K13

Wijkwegwijzer binnen de bebouwde kom, met wijknummers (in verkeersgebieden)

K14

Route voor het vervoer van bepaalde gevaarlijke stoffen

informatie

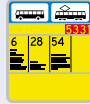
L1

Hoogte onderdoorgang

L2

Voetgangersoversteekplaats

L3

Bushalte/tramhalte

L4

voorsorteren

L5

Einde rijstrook

L6

Spplitsing

L7

Aantal doorgaande rijstroken

L8

Doodlopende weg

L9

vooraanduiding doodlopende weg

L10

Vooraanduiding verkeersmaatregel voor de aangegeven richting

L11

Verkeersbord geldt alleen voor de aangegeven rijstrook/rijstroken

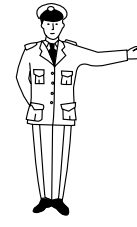
L12

Verkeersbord geldt alleen voor de aangegeven rijstrook

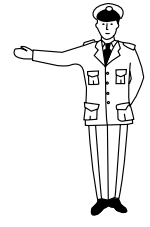
Bijlage 2 Aanwijzingen

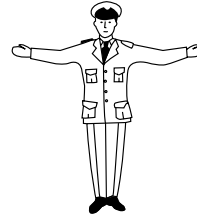
Algemeen stopteken

Stopteken voor het verkeer, dat de verkeersregelaar van voren nadert

Stopteken voor het verkeer dat de verkeersregelaar van achteren nadert

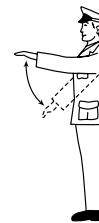
Stopteken zowel voor het verkeer dat de verkeersregelaar van voren, als voor het verkeer dat hem van achteren nadert

Stopteken voor het verkeer dat de verkeersregelaar van rechts nadert

Stopteken voor het verkeer in de vrije richtingen. Opletten voor het verkeer in de stopgezette richtingen. Kruispunt vrijkamen

Teken tot snelheid verminderen

Stopteken door verkeersbrigadier met toepassing van bord F 10

Bijlage 3 Begripsbepalingen

	Artikel 1
Aanhangwagens	In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder: <i>Aanhangwagens</i> : voertuigen die door een voertuig worden voortbewogen of kennelijk bestemd zijn om aldus te worden voortbewogen, alsmede opleggers;
Autobus	<i>Autobus</i> : motorvoertuig, ingericht voor het vervoer van meer dan acht personen, de bestuurder daaronder niet begrepen;
Autosnelweg	<i>Autosnelweg</i> : weg, aangeduid door bord G1; langs autosnelwegen gelegen parkeerplaatsen, tankstations en bushalteplaatsen maken geen deel van de autosnelweg uit;
Autoweg	<i>Autoweg</i> : weg, aangeduid door bord G3; langs autowegen gelegen parkeerplaatsen, tankstations en bushalteplaatsen maken geen deel van de autoweg uit;
Bestemmingsverkeer	<i>Bestemmingsverkeer</i> : bestuurders wier reisdoel één of meer bepaalde percelen betreft die zijn gelegen aan of in de directe nabijheid van een weg met een door verkeerstekens aangegeven geslotenverklaring voor bepaalde categorieën bestuurders en die slechts via deze weg zijn te bereiken alsmede bestuurders van lijnbussen;
Bestuurder van een motorvoertuig	<i>Bestuurder van een motorvoertuig</i> : 1 hij die het motorvoertuig bestuurt of 2 voor zover het betreft een motorvoertuig voor het besturen waarvan een rijbewijs B, C, D of E is vereist en dat is voorzien van een dubbele bediening, hij die rijonderricht geeft of toezicht houdt in het kader van een vanwege de overheid ingesteld onderzoek naar de rijvaardigheid, niet zijnde een onderzoek als bedoeld in artikel 131, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994.

Bestuurders	<i>Bestuurders</i> : alle weggebruikers behalve voetgangers;
Bromfiets	<i>Bromfiets</i> : voertuig op twee of drie wielen, met een door de constructie bepaalde maximumsnelheid van niet meer dan 45 km per uur, uitgerust met een verbrandingsmotor met een cilinderinhoud van ten hoogste 50 cm ³ of met een elektromotor, en niet zijnde een gehandicaptenuvoertuig; voertuigen die op de krachtens artikel 5.6.1, tweede lid, van het Voertuigreglement vastgestelde wijze zijn voorzien van één of twee in dat artikel bedoelde gele platen of gele vlakken, worden voor de toepassing van dit besluit gelijkgesteld met bromfietsen; onder bromfietsen worden mede verstaan vierwielige voertuigen: a. met een ledige massa van minder dan 350 kg, de massa van de batterijen in elektrische voertuigen niet inbegrepen, b. met een door de constructie bepaalde maximumsnelheid van niet meer dan 45 km per uur en c. uitgerust met een verbrandingsmotor met elektrische ontsteking met een cilinderinhoud van ten hoogste 50 cm ³ of uitgerust met een ander type motor met een netto maximum vermogen van ten hoogste 4 kW;
Brommobiel:	<i>Brommobiel</i> : bromfiets op meer dan twee wielen, die is voorzien van een gesloten carrosserie;
Busbaan	<i>Busbaan</i> : rijbaan waarop het woord 'BUS' of 'LIJNBUS' is aangebracht; .
Busstrook	<i>Busstrook</i> : door doorgetrokken of onderbroken strepen gemarkeerd gedeelte van de rijbaan waarop het woord 'BUS' of 'LIJNBUS' is aangebracht;
Dag	<i>Dag</i> : de periode tussen zonsopgang en zonsondergang;
Doorgaande rijbaan	<i>Doorgaande rijbaan</i> : rijbaan zonder de invoeg- en uitrijstroken;
Fietsstrook	<i>Fietsstrook</i> : door doorgetrokken of onderbroken strepen gemarkeerd gedeelte van de rijbaan waarop afbeeldingen van een fiets zijn aangebracht;

Gehandicaptenvoertuig	<i>Gehandicaptenvoertuig:</i> voertuig dat is ingericht voor het vervoer van een gehandicapte, niet breder is dan 1,10 meter en niet is uitgerust met een motor, dan wel is uitgerust met een motor waarvan de door de constructie bepaalde maximumsnelheid niet meer dan 45 km per uur bedraagt, en geen bromfiets is;
Geslotenverklaring	<i>Geslotenverklaring:</i> verbod de betrokken weg in te rijden of in te gaan alsmede de betrokken weg te gebruiken;
Haaletanden Invoegstrook	<i>Haaletanden:</i> voorrangsdriehoeken op het wegdek; <i>Invoegstrook:</i> door een blokmarkering van de doorgaande rijbaan afgescheiden weggedeelte dat is bestemd voor bestuurders die de doorgaande rijbaan oprijden;
Kruispunt Lijnbus	<i>Kruispunt:</i> kruising of splitsing van wegen; <i>Lijnbus:</i> motorvoertuig, gebezigd voor het verrichten van openbaar vervoer in de zin van de Wet Personenvervoer 2000.
Militaire kolonne	<i>Militaire kolonne:</i> een aantal zich achter elkaar bevindende militaire dan wel bij een onderdeel van de rampenbestrijdingsorganisatie in gebruik zijnde motorvoertuigen, onder één commandant, die de vastgestelde herkenningstekens voeren;
Motorfiets	<i>Motorfiets:</i> motorvoertuig op twee wielen al dan niet met zijspan- of aanhangwagen;
Motorvoertuigen	<i>Motorvoertuigen:</i> alle gemotoriseerde voertuigen behalve bromfietsen en gehandicaptenvoertuigen, bestemd om anders dan langs rails te worden voortbewogen;
Nacht	<i>Nacht:</i> de periode tussen zonsondergang en zonsopgang;
Overweg	<i>Overweg:</i> kruising van een weg en een railweg die wordt aangeduid door middel van bord J12 of J13;
Parkeerhaven of parkeerstrook	<i>Parkeerhaven of parkeerstrook:</i> langs de rijbaan gelegen verharding die is bestemd voor stilstaande of geparkeerde voertuigen;

Parkeren	<i>Parkeren:</i> het laten stilstaan van een voertuig anders dan gedurende de tijd die nodig is voor en gebruikt wordt tot het onmiddellijk in- of uitstappen van passagiers of voor het onmiddellijk laden of lossen van goederen;
Rijbaan	<i>Rijbaan:</i> elk voor rijdende voertuigen bestemd weggedeelte met uitzondering van de fietspaden en de fiets/bromfietspaden;
Rijstrook	<i>Rijstrook:</i> door doorgetrokken of onderbroken strepen gemarkeerd gedeelte van de rijbaan van zodanige breedte dat bestuurders van motorvoertuigen op meer dan twee wielen daarvan gebruik kunnen maken;
Snorfiets	<i>Snorfiets:</i> bromfiets die blijkens een daarop aangebracht merk als bedoeld in artikel 5.6.1, eerste lid, van het Voertuigreglement is geconstrueerd voor een maximumsnelheid die niet meer bedraagt dan 25 km per uur; voertuigen, die op de krachtens artikel 5.6.1, tweede lid, van het Voertuigreglement vastgestelde wijze zijn voorzien van één of twee in dat artikel bedoelde oranje platen of oranje vlakken worden voor de toepassing van dit besluit gelijkgesteld met snorfietsen;
Uitrijstrook	<i>Uitrijstrook:</i> door een blokmarkering van de doorgaande rijbaan afgescheiden weggedeelte dat is bestemd voor bestuurders die de doorgaande rijbaan verlaten;
Verdrijvingsvlak	<i>Verdrijvingsvlak:</i> gedeelte van de rijbaan waarop schuine strepen zijn aangebracht;
Verkeer Vluchthaven of vluchstrook	<i>Verkeer:</i> alle weggebruikers; <i>Vluchthaven of vluchstrook:</i> door een doorgetrokken streep van de rijbaan van de autosnelweg of autoweg afgescheiden weggedeelte, dat is bestemd voor gebruik in noodgevallen;
Voertuigen	<i>Voertuigen:</i> fietsen, bromfietsen, gehandicaptenvoertuigen, motorvoertuigen, trams en wagens;
Voorrang verlenen	<i>Voorrang verlenen:</i> het de betrokken bestuurders in staat stellen ongehinderd hun weg te vervolgen;

Voorrangvoertuig	<i>Voorrangvoertuig</i> : motorvoertuig dat de optische en geluidssignalen voert als bedoeld in artikel 29;
Vrachtauto	<i>Vrachtauto</i> : motorvoertuig, niet ingericht voor het vervoer van personen, waarvan de toegestane maximum massa meer bedraagt dan 3500 kg;
Weggebruikers	<i>Weggebruikers</i> : voetgangers, fietsers, bromfietsers, bestuurders van een gehandicaptenvoertuig, van een motorvoertuig of van een tram, ruiters, geleiders van rij- of trekdieren of vee en bestuurders van een bespannen of onbespannen wagen;
Wet	<i>Wet</i> : Wegenverkeerswet 1994.

Artikel 2

- 1 De regels voor voetgangers zijn mede van toepassing op bestuurders van een gehandicaptenvoertuig, indien zij van een voetpad of trottoir gebruik maken of van het ene naar het andere voetpad of trottoir oversteken.
- 2 De regels voor voetgangers zijn verder van toepassing op personen die te voet een motorfiets, bromfiets of fiets aan de hand meevoeren, alsmede op personen die zich verplaatsen met behulp van voorwerpen, niet zijnde voertuigen (bijv rolschaatsen, skates e.d.).
- 3 De regels voor wagens zijn mede van toepassing op door voetgangers gevormde kolonnes, optochten en uitvaartstoeten voor zover deze de rijbaan volgen.

Artikel 2a

De regels voor motorvoertuigen en bestuurders van motorvoertuigen zijn, in plaats van de regels voor bromfietsen en bromfietsers, mede van toepassing op brommobielen en bestuurders van brommobielen.

Artikel 2b

De regels voor fietsen en fietsers zijn, in plaats van de regels voor bromfietsen en bromfietsers, mede van toepassing op snorfietsen en snorfietsers, tenzij anders is bepaald.

Noot

Deze uitgave is een verkorte populaire versie voor instructief gebruik. Door de verkorting en de tekstaanpassingen kan aan dit document geen juridische status worden ontleend. Voor gevolgen van interpretatie van de regels aanvaardt de auteur geen aansprakelijkheid.

Colofon

Uitgave

Dit is een uitgave van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en de regionale en provinciale organen verkeersveiligheid.

Voor informatie over deze publicatie en het bestellen van meer exemplaren belt u met publieksvoorlichting van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, telefoon (070) 351 70 86, of met het ROV of POV in uw provincie:

Drenthe	ROV	(0592) 36 54 70
Flevoland	Vervoereraad Flevoland	(0320) 26 52 65
Fryslân	ROF	(058) 292 53 54
Gelderland	ROVG	(026) 359 98 40
Groningen	ROG	(050) 316 42 65
Limburg	ROVL	(043) 389 77 65
Noord-Brabant	POV Brabant	(073) 680 81 11
Noord-Holland	ROV	(023) 514 53 13
Overijssel	ROVO	(038) 425 21 58
Utrecht	ROV	(030) 258 33 80
Zeeland	ROVZ	(0118) 63 12 17
Zuid-Holland	POV	(070) 441 75 57

Initiatief

Ministerie van Verkeer en Waterstaat,
Postbus 20901, 2500 EX Den Haag en het
Provinciaal Orgaan Verkeersveiligheid Brabant,
Postbus 90151, 5200 MC Den Bosch

Vormgeving

Inpladi BV, Oss

Druk

Drukkerij Gianotten BV, Tilburg

© Copyright

Ministerie van Verkeer en Waterstaat,
oktober 2001